

PRAZNOVANJE PRVEGA MAJA PO VSEM SVETU

**V NEW YORKU JE OBHAJALO
PRAZNIK OKOLI 70,000 LJUDI**

Velikanska parada v Moskvi. — Aeroplani so zatemnili nebo. — Hitler je govoril 50,000 poslušalcem. — Napadel je katoliško cerkev.

Delavci v New Yorku so 1. maj obhajali s paradami, zborovanji, godbo in petjem. Policija cenila število udeležnih na 70,000. Cela proslava je potekla mirno in brez kakšnega motenja.

Okoli 32,000 delavcev se je zbralo na 8. in 9. Ave. ter so korakali na Union Square, kjer jih je že čakalo okoli 15,000 gledalcev. Ob 4 popoldne so na poziv uradnika komunistične stranke Carla Brodskega dvignili stisnjene pesti ter svečano obljubili, da bodo podpirali delavstvo in protifašistično gibanje na Španskem.

Pri letošnji proslavi na Union Square ni bilo običajnih govorov, temveč govorov pa je bilo po raznih dvoranih.

Polijski komisar Valentine je postavil v službo 19,000 policistov, ki pa niso imeli drugega dela kot gledati parado in zborovanja. Polijski komisar je bil s proslavo zelo zadovoljen in je pohvalil delavsko disciplino.

MOSKVA, Rusija, 2. maja. — Pri proslavi 1. maja na Rdečem trgu je Moskva pokazala napredek vojaške pripravljenosti v pomirjenju svojega prebivalstva in v svarilo fašističnim sovražnikom.

Vojni komisar Klementi Vorosilov je, stoječ poleg Josipa Stalina na Ljeningovi grobnici, rekel, da je rdeča armada na straži proti vsem sovražnikom. Velika godba je igrala internacionalo in s Kremlja je bilo oddanih 100 strelav iz topa.

Parada na Rdečem trgu je bila posebno pomembna iz vojaškega stališča. Več sto topov vseh velikosti na traktorjih se je peljalo mimo sovjetskih uradnikov na Ljeningovi grobnici. Nad mestom pa je krožilo 800 vojaških aeroplanov, da so pogosto zakrili sonce. Med aeroplani je bilo 125 zasledovalnih aeroplanov, ki lete s hitrostjo 225 m na uro.

Po končani vojaški paradi je v civilni paradi korakalo 25,000 mladih telovadcev in telovadk.

BERLIN, Nemčija, 2. maja. — Kancler Adolf Hitler si je izbral 1. maj, da je prvič javno govoril proti papeževi encikliki, ki je obdolžila nazijsko vladu, da je kršila konkordat z Vatikanom.

Govoril je v Lustgartenu pred 50,000 delavci ter rekel, da bo uničil vse one, ki se ne pokore nazijski oblasti in da bo duhovnikom vzela pravico, ako ne prenehajo s svojim vmeševanjem v politične zadeve. Delavcem je rekel Hitler, da ne morejo pričakovati, da bi jim bile zvišane plače, ker se mora nemški narod žrtvovati v štiriletnem načrtu da postane Nemčija neodvisna od tujih gospodarskih virov.

ST. LOUIS, Mo., 2. aprila. — Obhajanje 1. maja, kot delavskega praznika, je pričela ameriška delavska federacija in se je ta navada razširila po celem svetu.

Tozadevno resolucijo je sprejela American Federation of Labor 11. decembra 1888 v Central Turner Hall v St. Louisu.

E. Applehagen iz Milwaukee, Wis., je predlagal, da delavci v Ameriki obhajajo svoj delavski praznik vsako leto 1. maja v spomin na pričetek stavke v Chicagu 1. maja 1886.

V juliju 1889 je socijalistično-delavska internacionala na svojem zborovanju v Parizu sprejela resolucijo, ki je zahtevala 8 ur dela na dan in obhajanje delav. praznika po vsem svetu.

Poveljnik mednarodne brigade Hrvat

ŠERIF OBTOŽUJE POMOČNIKE

Zakrivil so zločine in nasilja. — Pomožni šerifi so sami ustrelili svoje tovariše.

WASHINGTON, D. C., 2. maja. — Šerif Theodore R. Middleton iz Harlan okruga, Ky., je pred senatnim preiskovalnim odborom priznal, da so njegovi pomožni šerifi izvršili mnogo zločinov in nasilja. Middleton je pričal, da sta v noči, ko je bil ustreljen pomožni šerif Hugh Taylor, prišla na njegov dom pomožna šerifa Frank White in Wash. Irving in mu povedala, da sta ustrelila Taylorja, ker ni hotel streljati v hišo M. A. Musicka, čegar sin je bil tedaj ubit.

Prinesla sta mu tudi dva Taylorjeva revolverja, toda ju ni naznanil oblastim. Taylor je pozneje ozdravel in je pred senatnim odborom povedal, da je bil zpuščen na ulici kot mrtev.

Senator LaFollette je prebral Middletonovo pričevanje pred veliko poroto v Harlan okrugu. Middleton je veliki poroti tedaj rekel, da ni sodeloval z unijskimi organizatorji, ker ga niso prosili za pomoč.

Nato je La Follette vprašal Middletona, ako je res, da ni hotel sprejeti dveh priporočnih pisem, v katerih se je unijska pritežila proti postopanju šerifov z unijskimi delavci. — Middleton je priznal, da pisem ni hotel sprejeti.

„Kako pa ste mogli biti potem tako predrzni, da ste pred veliko poroto v februarju izpovedali, da niste mogli priti v stik z delavskimi voditelji in niste mogli napraviti miru?“ ga je vprašal LaFollette.

„Well,“ je rekel šerif, „nikdar nisem prišel v moj urad.“

Nato je La Follette rekel, da je iz poročila velike porote razvidno, da je sodnik James M. Gilbert z ostrimi besedami obsodil postopanje mnogih pomožnih šerifov, med njimi štirih Middletonovih sorodnikov.

ITALIJA IN POLJSKA PROTI ČEŠKI

Mussolini in Beck hočeta osamiti Čehoslovaško. — Schuschnigga Mussolini ni mogel pridobiti za ta načrt.

PARIZ, Francija, 2. maja. — Šele sedaj je bilo mogoče izvedeti natančnejše podrobnosti o tem, kaj je delal v Bukarešti poljski vnunji minister Josip Beck in kaj je storil v Benetkah Mussolini, ko se je sestal z avstrijskim kanclerjem dr. Schuschniggom.

Beck in Mussolini sta se obnašala, kot da sta se zarotila, da osamita Čehoslovaško. Ta njuna politika je skrajno koledjiva, kajti Poljska ima vojaško zvezo s Francijo, ki je zaveznica Čehoslovaške. Italija pa ne sme želeli razpada Čehoslovaške, ker bi v njeno škodo bila s tem Nemčiji ugajala pot za nadoblast v celeni Podonavju.

Poljski poslanik v Bukarešti Miroslav Artiszewski, ki živi popolno zaupanje vnunjega ministra Becka, se je zelo slabo izrazil o Čehoslovaški. Rekel je, da je Čehoslovaška nenaravna, abnormalna država, katero je treba uničiti. P o njegovem zatrdilu Čehoslovaški ne bi nikdo pomagal, ako bi prišla v kakšno težkočo.

Minister Beck je prigovarjal kralju Karolu, da sklene s Poljsko vojaško zvezo proti vsakemu sovražniku Poljske in Romunske. Taka zveza ne bi imela druge posledice, kot da bi se Poljska vselej obrnila na Romunsko za pomoč, kadar bi imela kakšne spore s Čehoslovaško. Z ozirom na današnji politični položaj pa do take zveze najbrže ne bo prišlo.

V Benetkah pa je Mussolini prigovarjal dr. Schuschniggu, da se Avstrija ne zveže politično s Čehoslovaško, na kar mu je dr. Schuschnigg odgovoril, da ste Avstrija in Čehoslovaška zemljepisno zvezani.

PREBIVALSTVO SE SELI IZ BILBAO

Devet angleških tovornih parnikov bo prepeljalo žene, otroke in starčke v Francijo. — V Madridu je bilo ubitih 10 oseb.

HENDAYE, Francija, 2. maja. — Devet angleških tovornih parnikov bo prepeljalo prebivalstva iz obleganega Bilbao v Francijo. Za to veliko selitev pa je premalo parnikov. Poleg tega pa je general Franco tudi zavrnil angleški predlog, da bi dovolil, da bi parniki z begunci mogli nemoteno pluti po Biskajskem zalivu.

Na severno fronto je tudi prišel general Franco, da osebno vodi ofenzivo proti baskijskemu glavnemu mestu. General Mola je poslal baskijskemu predsedniku Juanu Antonio Aguirre ultimatum, ki zahteva, da se Bilbao brez odlašanja poda, da se izogne nepotrebnim žrtvam.

Medtem pa si poročila s fronte pred Bilbao naprotujejo. Obrambni častniki zatrjujejo, da so njihove postojanke utrjene in da je bilo fašistično prodiranje vstavljeno. Fašisti pa poročajo, da so se Baski umaknili v svojo zadnjo obrambno črto pred Bilbao.

Francoske in angleške oblasti pravijo, da bodo skušale spraviti okoli 150,000 prebivalcev iz Bilbao v Francijo. Nemogoče pa bo prepeljati vseh 300,000 prebivalcev iz Bilbao.

Francoska mesta ob Biskajskem zalivu so prejela naročila, da naj bodo vsaki dan pripravljena, da sprejmejo španske begunce. Pozneje bodo razposlani v notranjost dežele in ko bo zopet zavladal mir, bodo zopet poslani na Španijo.

ILBAO, Španija, 2. maja. — Baskijski predsednik Juan Antonio Aguirre je ponudil, da bo izpuštil vse fašistične talce iz baskijskega ozemlja, ako general Franco dovoli, da je civilno prebivalstvo prepeljano iz Bilbao.

MADRID, Španija, 2. maja. — Fašistična artilerija je oddala na Madrid skoro 100 strelav, ki so ubili 10 oseb in ranili 25. Obstreljevanje 20 dni je imelo za posledico 322 mrtvih in okoli 3000 ranjenih.

Fašisti so posebno obstreljevali one velike ulice, po katerih so se prejšnja leta 1. maja vršile velike parade. Letos španski delavci 1. maja niso priredili parad.

BRIGADNI GENERAL ČOPIĆ JE POVELJNIK V MADRIDU

Mednarodna postojanka južno od Madrida. — 30. aprila. — Poročevalec newyorškega lista "New York Post", Geo. Seldes, ki se posebno zanima za ameriške prostovoljce, ki se bore na republikanski strani v Madridu, poroča, da mednarodni brigadi, v kateri so tudi Amerikanci, poveljuje brigadni general Hrvat Vladimir Čopić.

Ko je prišel Seldes pred generala Čopića, mu je rekel: — "Mislim, da ste Jugoslovanci." "Hrvat sem," je odgovoril Čopić.

Im tedaj je Seldes razumel, da tvorijo Jugoslavijo Sloveni, Hrvati in Srbi.

Čopić mu je povedal, da je bil narodni poslanec in da je bil v opoziciji proti vladi ter leta 1925 tudi nekaj časa zaprt. Iz ječe je pobegnil, toda svojim staršem, bratom in sestram ni hotel pisati, da ne bi bili preganjani. Pisal jim ni 11 let.

Najbolj pa je bil presenečen, ko je prišel leta 1936 kot prostovoljec na Španijo, ko so povedali, da že imajo nekega častnika z imenom Čopić.

Brigadni general Čopić je pustil leta 1925 pet bratov v Zagrebu. Vsi so bogati in nekateri so odvetniki. Zato ni mogel misliti, da bi kateri brat mogel biti proti fašizmu. Toda med častniki španske republikanske vojske je kmalu našel svojega brata Milana.

Milan Čopić je bil odvetnik v Parizu do umora jugoslovanskega kralja Aleksandra v Marseillesu. Onega dne so bili hrvatski domoljubi v Franciji večinoma vrženi v ječe. Ko je bil slednjič Milan izpuščen iz ječe, je uvidel, da mu v Parizu ne kaže več ostati in da se mu je treba pridružiti katerikoli gibanju, ki ima cilj osvoboditev Hrvatske od Jugoslavije.

Milan je vedel, da je njegov brat Vladimir z njim istega mišljenja, toda ni vedel, kje živi. Iskal ga je po vseh evropskih deželah. Bil je aretiran v Nemčiji, kjer je bil v koncentracijskem taboru šest mesecev, bil je zaprt na Romunskem in v Jugoslaviji. V obupu se je odločil, da gre na Španijo, da se bori proti fašizmu. Po nekaj tednih je našel svojega brata.

General Vladimir Čopić je poveljeval mednarodni brigadi v bitki pri Argandi pri fašistični ofenzivi proti Guadajari ter povedal, da so Italijani bežali in so svoje postojanke branili samo Nemci in Marokanci. V tej bitki je tudi poveljeval ameriški Lincoln brigadi.

General Čopić je rekel, da ni prišel na Španijo, da pomaga Špancem, temveč, da uniči fašizem in da vstvari boljše družabno in gospodarsko življenje za delavstvo sveta.

NAZIJSKA VLADA PROTI MENIHOM

Pred sodišče bo postavljenih 1000 menihov. Med nemško duhovščino je bila razširjena nemoralnost.

BERLIN, Nemčija, 30. apr. — Odkar je bila Cvetno nedelja v nemških katoliških cerkvah prebrana papeževa enciklika, je bilo jasno, da bo nazijska vlada pričela boj proti katoliški cerkvi, in ta boj se je sedaj pričel.

V ta boj so bili poklicani vsi listi, ki bodo vodili propagando proti katoliški cerkvi. V Nemčiji je 661 katoliških samostanov ter 13,895 patrov in fratrov.

Zadnje dni je bilo aretiranih 1000 menihov in posvetnih duhovnikov, ki se bodo morali zagovarjati zaradi nemoralnosti najostudnejšega značaja. Menihi, ki so po pravilih svojega reda objubili revščino, čistost in pokorščino, bodo javno razgaljeni in obsojeni.

Vse sodniške obravnave bodo razglašene po radio ne samo po Nemčiji, temveč po celeni svetu.

Do sedaj je določenih 400 sodniških obravnav v različnih krajih Nemčije in bodo trajale najmanj eno leto.

Hitlerjev list "Völkischer Beobachter" je duhovnikom zagrozil:

„Ako bo rimska moška zveza še dalje predstavljala svoje spolne zločine kot nedolžno mučenje, tedaj jih bomo razglasili v javnosti. Po radio bomo razglasili sodniške obravnave proti duhovnikom in redovnim bratom po Nemčiji in po celeni svetu. Ljudje bodo mogli slišati besedo za besedo pričevanja ogorčenih starišev žrtve teh spolnih zločinov v duhovniški obleki.“

V štirih letih nazijske vlade je bilo obsojenih 3500 katoliških duhovnikov, menihov in bratov zaradi nemoralne in kršenja postave o devizah.

Zakaj ne bi se naročili na "Glas Naroda"—največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

PAPEŽ ODŠEL V SVOJO VILO

GRAD GANDOLFO, Italija, 2. maja. — Papež Pij XI. je v soboto zvečer prišel na grad Gandolfo, kjer bo ostal do jeseni.

Iz Vatikana je prišel z avtomobilom. V Balkonu vile je podelil svoj blagoslov vaščanom, ki so se zbrali pred vilo.

Letos je papež odšel predčasno iz Vatikana in sicer na priporočilo zdravnika dr. Milanija, ki je prišel z njim v letno bivališče.

„Poznamo zdravljenje in bomo takoj pričeli, ko pridemo na grad Gandolfo,“ je papež obljubil zdravniku.

Papež se počuti bolj močnega kot lansko leto, ko je šel na grad Gandolfo.

„Ko smo štiri lanske leto na grad Gandolfo, bi nas zdravnik poslal v posteljo, ako bi mu povedali, kako se počutimo,“ je rekel papež kardinalu Paceliju, predno se je odpejal iz Vatikana.

"Glas Naroda"

(A Corporation)

Owned and Published by

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Frank Sakse, Resident

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:

225 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

En celo leto velja na Ameriko in	Za New York na celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se tudi prejme bivališče naznaniti, da hitreje najdemo naslovnik.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

MESTO NAPRODAJ

Kaj je naprednega in gnila v današnji družbi industrijskih mogotcev, je jasno in dramatično pokazano v kratkem poročilu iz malega mesta Koppel, Pa.

Brez običajnih velikih črk pove nekaj vrstic, da je celo mesto naprodaj.

Mesto je zgradila leta 1907 neka nemška družba. Med svetovno vojno je mesto začel "varuh za tujo lastnino". Pozneje ga je prodal Pressed Steel Car družbi.

Delavci so prišli in postavili svoje hiše in delali. Letos pa so uradniki družbe sklenili, da preselijo podjetje v McKees Rocks.

Koppel je tedaj ostal brez industrije. Okoli 150 delavcev, ki so bili uslužbeni pri Pressed Steel Car Co., si je postalo vilo svoje domove. Ker ni več tovarne, ne zaslužka, so postale hiše brez vsake veljave. Kar so si delavci tekot let v potu svojega obraza postavili, se bo zrušilo.

In nikogar ni, ki bi pokazal na onega, ki je to zakrivil.

Z debelimi črkami pa bodo časopisi poročali o kaki stvari in bodo dolžili CIO, da je zakrivil, da je na tisoče delavcev izgubilo delo. Ko pa so industrijski mogotci prepustili prebivalstvo celega mesta njihovi usodi, je vse prav in listi prinesejo o tem v kakem kotku samo kratko poročilo.

BOMBA POSTALA BUMERANG

Pri delavskih sporih pogosto pride do bombardiranja in streljanja in pozneje je slišati obdolžbe, da je bil položen dinamit v namenu, da bi bil postavljen v slabo luč kak unijski organizator.

Skoro neverjetno je, da bi se kdo mogel poslužiti tako podlih sredstev, toda poročilo National Labor Relations Board dejansko potrjuje tak slučaj, ki se je dogodil v neki predilnici v državi Oregon.

Preddelavci tovarne je pričal, da je v avtomobilu neunijskih delavcev našel bombe. Časopisi so padli po delavski uniji.

Iz vseh podatkov je popolnoma jasno dognano, da so dinamit položili v avtomobile neunijski delavci, ki so delali v tovarni, da bi diskreditirali unijo tekstilnih delavcev.

DENARNE POSILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Za \$ 2.55 Din. 100	Za \$ 6.50 Lir 100
\$ 5.00 Din. 200	\$ 12.25 Lir 200
\$ 7.20 Din. 300	\$ 30.00 Lir 500
\$ 11.70 Din. 500	\$ 57.00 Lir 1000
\$ 22.00 Din. 1000	\$ 112.50 Lir 2000
\$ 45.00 Din. 2000	\$ 167.50 Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.75
\$ 10.00	\$ 10.50
\$ 15.00	\$ 15.75
\$ 20.00	\$ 21.00
\$ 25.00	\$ 26.25
\$ 30.00	\$ 31.50
\$ 35.00	\$ 36.75
\$ 40.00	\$ 42.00

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRI-
STOJBRINO \$1.-

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

225 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Ceka in GPU.

Najstrahotnejša institucija boljševiške vlade je nedvomno zloglasna Čeka, ki je kasneje izpremenila svoje ime v GPU, ne da se je v tem količnjak zboljšal nje krvavi sloves. Čeka, kratica za predolgi uradni naslov "Čezvračajna komisija dlja borbe s spekulacijami i kontrarevolucijami" je bila osnovana prvenstveno proti spekulantom in verižnikom. Kmalu pa so sploh vsi prestopniki prišli pod skupni pojem kontrarevolucije in ustanova se je razmahnila v vsej mogoči krutosti, posamezne podružnice pa so celo tekmovali, kako bi prekosile v grozodejstvih svojo centralo. Do srede leta 1918 se je še varoval nekaj videz sodnega postopka, po umoru Zida Urikega, po trograjskega ljudskega komisarja, in po atentatu Zidovke Dore Kaplan na Lenina pa je Čeka postala samo še orodje okrutnega terorja in pod njeno zastavo so se razni zločinci in patološki izročenci znašli nad vsakomer, kdor je prišel pri njih v zamero ne samo razadi politike, marveč zaradi čisto osebnih razlogov. Kdor je imel denar, so ga vtaknili v ječo in "likvidirali" da so se lahko polastili njegovih bogastev, kdor je imel lepo ženo ali hčer, se mu je zgodilo isto, razlog za "likvidacijo" je bila včasih celo čista in lepa obleka, saj so med mase vrgli geslo: "Dol s tistimi, ki imajo čiste ovrtnike."

Ko je prišlo avgusta 1. 1918 do omenjenih atentatov, se je sovjetska oblast močno zamažala. Vse politične skupine so vodile politiko na svojo roko, ne priznavajoč sovjetov; boljševiški zavezniki, levi socialni revolucionarji, so se začeli odmikati. Položaj je bil tem slabši, ker je poglavar stranke in edina avtoriteta ležal težko ranjen in so se bali, da bo vsak čas podlegel ranam. Osrednji odbor stranke v Petrogradu se je samo posvetoval, do kakkega sklepa pa se ni mogel povzpeti. Tedaj se je javil med delegati mož v raztrganem vojaškem plašču, neobrit in z rdečimi očmi od neprespanih noči, ter zahteval polnomočje, da uredi zadevo v Moskvi, kakor ve in zna. Tovaršji so poznali Feliksa Dzeržinskega in brez velikih ugovorov so mu dali vsa pooblastila, opolnomočena Čeka.

Zvečer je železni Feliks odpoval iz Petrograda v raz-

Naročniki!

Pazite na STEVILKE poleg naslova, ki pomenijo: prva mesec, druga dan in tretja pa leto, kdaj vam naročnina poteče. Naprimer: — 4.30.37

TO POMENI, da vam je naročnina potekla 30. aprila 1937

Onim, ki se PREJELI OPOMINE in se niso odzvali, bomo list ustavili.
Poslajte pravočasno, da nam prihranite nepotrebno delo pošiljanja opominov.

GLAS NARODA, 216 W. 18 St., New York

trganem plašču z vrečo na ramni, sedeč na odbijaču vagona. Da ne pade pod vlak, se je privezal s pasom. V takem stanju in razpoloženju se je pojavil v Moskvi, da izvede svoj načrt; napolniti vso Rusijo do zadnje vasi z grozo in trepotom, da se ohrani sovjetska oblast na krmilu. Kakor vedno, se mu je to v polni meri posrečilo in ime nekdanjega poljskega plemiča Feliksa Dzeržinskega je postalo ime enega največjih rabljen svetovne zgodovine. Železni Feliks ni vpraševal več po krivdi in sumu. Najrajši je celo zapiral nedolžne ljudi kot talce, ki jih je dal potem postreljati po par sto naenkrat. Groza je legla po vsej Rusiji.

S terorjem je že izginjajoča manjšina na ta način ukrotila ogromno večino ruskega prebivalstva. Stranka Feliksa tega nikoli ni pozabila. Bila bi ga obsula s častmi, bogastvom in razkošjem, da je bilo krvo-lomnemu čudaku kaj do tega. Toda Dzeržinski je do svoje smrti živel skromno. Spal je na železni vojaški postelji in se pokrival s ponošnim vojaškim plaščem. Nikoli ni jedel več nego skopi uradni obrok, bil je leta in leta bolj lačen kot sit. Fanatik boljševizma ni poznal zasebnega življenja in ga ni dovoljeval nobenemu, ki je hotel veljati za pravovernega pristaša stranke. Strašen vsem, neizprosen proti samemu sebi je umrl 1. 1927. Na tribunah sredi ogorčene debate ga je zadel kap. Zdravnikom in psihologom je ostal nepojasnjen patološki tip.

Za Dzeržinskim je prišel na čelo Čeke drugi Poljak, Menžinski, nevraštenik in večno bolehen mož, ki ni dolgo ostal na tem odgovornem mestu. Komunistična Čeka se je preorganizirala v GPU (Gosudarst-

venoj Politicheskoje Upravlenje), državno politično upravo. Po svoji prenosni je ustanova postala najbolj dovršen organizem tajne in javne policije. Menžinskega naslednik, poljski žid Henrik Jagoda je iz nje napravil tudi najstrijajnejše zgodbeno podjetje. Henrik Jagoda s celim imenom Henrik Grigorjevič Jagoda, je postal prvi dobavitelj delovnih sil za javna dela planske komisije. Ob kolektivizaciji je udaril po kulakih. Šest milijonov kulakov, upornih intelektualcev in navadnih zločincev je postal na prisilno delo. GPU je zgradila s svojimi sužnji belomorski prekop, prvi prekop Volga-Moskva, nešteto novih cest, vse utrlbe na Daljnem vzhodu, novo mesto Komsomolsk v sibir-

Peter Zgaga

POMLADNI VEČER

Ko je vsa narava duhtela in ko so zadnji žarki zahajajočega solnca poljubljali vrlove zelenelih drves, sta se-

ski tajgi in železnici do mesta. Kaznjenci delajo v rudnikih, pri osuševanju močvirij, kultiviranju step in puščaj.

Henrik Jagoda je delal čude. Že s svojo delovno armado. Težko delo, strogo nadzorstvo, možnost za beg samo v smrt. Zadnja leta je moral tovariš Jagoda uvrščati v svoje kolone vse več in več trockistov, ki jim je bil po političnih nazorih bližje nego desničarjem. Z gnjevom v srejo je vršil svojo dolžnost in je polagoma postal zelo mlačen v zasledovanju svojih političnih sodrugov. Tako se je nevede pripravil na dan, ko so se tudi pred njim odprla vrata znane ječe v Ljubljani. Zdaj so drugi določeni da pribavijo material za njegovo obtožnico, tisočim je Jagoda doslej napravil to zadnjo uslugo. Po železni logiki revolucije je prišla vrsta tudi nanj.

Iz Slovenije.

ENOLETNEGA FANTKA PUSTILA V GOZDU

Iz Mislinja poročajo: Dne 11. aprila se je pojavila v Mislinju mlajša ženska, ki je nosila v naročju malega, leto dni starega fantka ter ga ponujala raznim ljudem za svojega. Nosi-la ga je tako od hiše do hiše, pa nikjer s svojo ponudbo ni uspela. Ljudje so malčka odklanjali povsod. Nato se je ženska napotila v Malo Mislinjo pa je tudi tam morala brez uspeha oditi. Odsila je potem skozi gozd posestnika Franca Planičeka. V popolnoma neprehodnem kraju gozda, kakih 1000 korakov od občinske ceste, je otročička pustila v grmovju ter odšla naprej. Ko se je vračala sama brez otroka, se je ljudem to zelo usmisljivo.

Hitro so obvestili mislinjske orožnike, ki so se podali za žensko ter jo dohiteli. Povedala

je odkrito, da je otroka odložila v gozdu ter je šla potem z njimi nazaj do mesta, kjer se je nahajal jokajoči fantek. Ženska je povedala, da se piše Marija Garičnik, stara je 27 let ter doma od Sv. Janža na Vinski gori. Pravi, da jo je naprosila neka Micka, naj ji odnese otroka v Mislinje k nekemu Johanu ki ga bo vzel za svojega. Dala ji je za pot 30 Din. Johan pa je dejal, da je otrok še premajhen, in ga ni maral. Ker sta ji Micka in njen mož ostro zabičala, da mora otroka na vsak način oddati, ga je ponujala drugim ljudem, ker pa ni uspela, ga je odložila v gozdu.

4 NOVE PODMORNICE

je naročila holandska vlada, katera imela samo eno podmornico. Tista edina holandska podmornica je lani popotovala po svetu ter dosegla velike uspehe.

Važno za potovanje.

Kdor le namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vselej naše dolgotrajne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Vse se za-
upno obrnite na nas za vsa pojasnila.

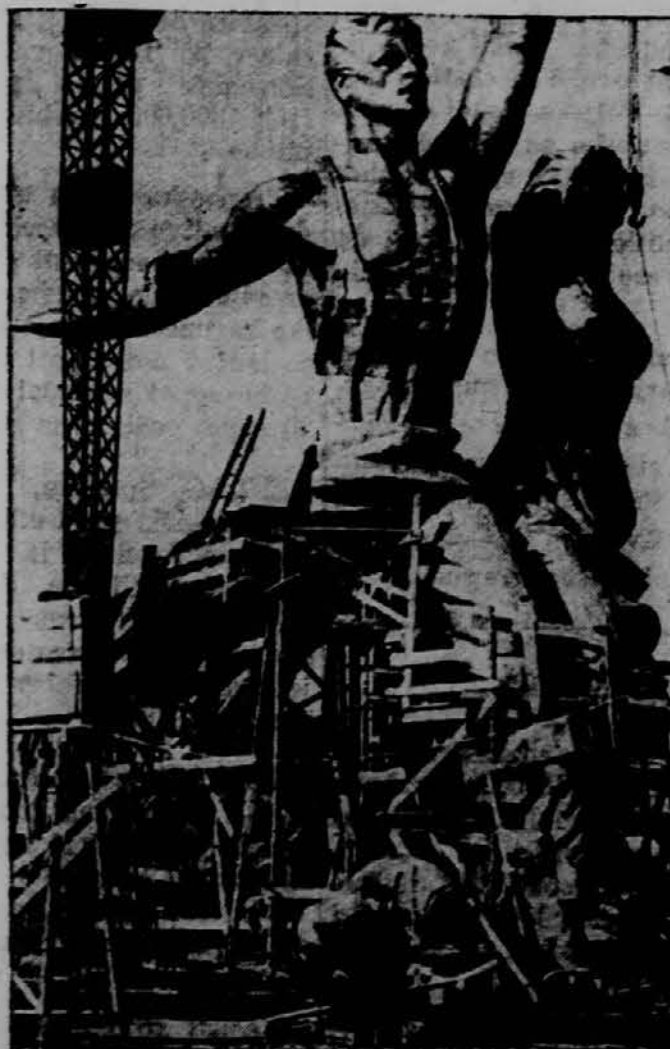
Mi preskrbimo vse, bodisi proročje za povratna dovoljenja, potni liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljanje Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)

216 West 18th Street
New York, N. Y.

Slika nam predstavlja velikanski kip delavca in delavke na kolektivni kmetiji in bo stal v ruskem paviljonu v svetovni razstavi v Parizu.

delo v parku — mož in žena.

Oba lepa in mlada.
Da boste pa prav razumeli, moram povedati: ona je bila z drugim poročena, on pa z drugo.

Takole po naključju sta se že tretjič sestala ob isti uri, na istem prostoru.

— Kaj me tako čudno gledate? — je rekla skoro osornost. — Jaz sem poročena in sem zvesta svojemu možu.

— Verjamem vam, gospa, da ste mu zvesta. Prav rad verjamem, — je odvrnil.

— Ja, to samo tako pravite. Verjamejte pa ne. Vaš pogled je tako čuden, nezaupen.

V očeh vam čitam, da me smatrate za žensko, ki bi bila zmožna varati svojega moža.

— Potem moje oči ne razodevajo resnice. Motite se, gospa. Niti na um mi ne pride, da bi mislil kaj takega o vas.

— Je vse zaman. Ne verjamem vam.

— Gospa, nekaj vam rečem. Če bi stlil ali vedel, da varate svojega moža, bi z vami sploh ne govoril.

— Potem ste pa jako moralen človek.

— Da, moralen človek sem. Vedno sem bil in vedno bom. Res je dandanes malo takih moških, toda jaz sem eden med njimi. Ali mislite, da bi sploh govoril z žensko, ki vara svojega moža? Ne, nikdar ne. Take ženske bi niti ne pogledal.

— Kako pa veste, katera vara svojega moža? Saj ji vendar ni na čelu zapisano.

— Ne, na čelu ji ni zapisano.

— No, kako pa veste? Sama vam vendar ne bo povedala kaj takega.

— Seveda ne. Tako žensko poznam po njenem obnašanju. Veselo se je zasmejala.

— Oh, potem pa sploh ne poznate žensk. Nobene ženske ne morete presojati po njenem obnašanju.

— Kako da ne?

— Ženska, ki ni zvesta svojemu možu, ve, da bodo natančno opazovali, kako se obnaša. Baš vsled tega so mežvaste ženske bolj pazljive in jim ni mogoče priti na sled.

— Malo je pomislil in odvrnil: — Presneto dobro veste, kakšne so nezveste ženske.

Z jasnim pogledom ga je osimila rekoč:

— To ste pa rekli s takim glasom, kakor da me smatrate za slabo žensko in da varam svojega moža.

— Razumite vendar: nezveste ženske se mi studijo. Ženski, o kateri le malo slutim, da vara svojega moža, se izognem v velikem ovinku.

— Res?

— Moja častna beseda.

— Vesela sem in srečna, ker sem se seznanila s tako krepostnim moškim.

— Drugače ne morem govoriti kot resnico. Vi ste poštena ženska. Na vašo poštenost vedno prišezem.

— Vaše besede smatram za veliko počaščenje.

— Vi ste najbolj vzorna ženska na vsem svetu.

— Vi ste pa najbolj ljubeznjiv moški.

— Gorje mu, ki bi kaj rekel čez vašo čast. Branil vas bom.

— Krasno, krasno.

— Človega, ki bi vrgel na vas le senco sumničenja, bi stregel kot psa.

— Oh, kako sem vam hvaležna.

Kdor bi dvomil o tvoji poštenosti, draga, bi imel z menoj opravka. Svoje življenje zastavim zate.

— O, ti moji dragi, srčno ljubljeni!

— O ti predraga moja...

Objela sta se in se strastno poljubovala v pomladno noč.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ADAM MIKOVIČ:

NJENA SLIKA

Ono noč, preden sem odšel z doma, sem slišal biti vsako uro in sem celo natančno ločil stopinje starca od mladih ljudi, ki so se sprehajali mimo okna še pozno v večer, zakaj bila je jasna noč. Skozi nezastirto okno je bila čista mesečina in prav dobro se je spominjam, kako naradno je pogladila vsak predmet dokler se ni priplazila do slike moje matere, kjer je obstala — vsaj meni se je zdelo tako.

Mati, ki je navadno spala v sobi, je to zadnjo noč časih globoko vzdihala; menda je natihiem jokala. Tudi ona ni mogla spati, in časih sem slišal, kako je zaskripal pod.

Odprl sem oči, da bi videl, ali se morda že ne dani, a sem jih ta trenutek strahoma zaprl. Nad menoj, prav nad mojim čelom, je bil sklonjen starikavi obraz moje matere in iz njenih široko odprtih oči je viselo dvoje solz, dvoje velikih solz. Menda je mislila, da spim ampak jaz sem natančno slišal, ko je po tiho rekla:

"Jutri greš ... od mene greš ..."

Izegnula je roko in se z njo naradno dotaknila mojih las. Vem, da bi ne storila tega, ko bi vedela, da bedim; zakaj moja mati je ljubezen pred svojim otrokom zmirom skrivala — ta trenutek pa se je izdala. In ko sem tedaj odprl oči, se je hipoma odmaknila in skoro prestrašena vprašala:

"Ti ne spiš? Saj šele tri po polnoči."

"Tri po polnoči," sem pomnil, potem sem se, ne vem zakaj, nasmehnil in se obrnil k steni. Mati si je ta hip prikrila oči, se dvignila in kakor bi jo bilo ram, tipaje v mraku z levico, odšla v svojo sobo. Ne vem, kaj mi je bilo, da sem vstal in po prstih pogledal izza podbojev, sem videl, da je mati nepremično slonel ob steni da je držala na obrazu roke in vanje jokala.

"Pojli vendar spat," sem rekel, "saj šele tri po polnoči ..."

Vsa je vztrepotala — jaz pa sem se splazil nazaj in se zakopal med blazine. Mahoma pa se mi je zazdelo, da se še ni umiril moj nasmeh, da se iznova plazi od sten, da postaja glasnejši in glasnejši in potem menda že napol v snu sem sli-

šal, kakor bi mi nekdo rekel: Zakaj si jo užalil? Edinec si in še ti zatajuješ ljubezen do nje!

Potuhnil sem se in sem zapal. Solnce je bilo že visoko, ko sva stala z materjo pred pragom. Ne spominjam se, kaj mi je rekla, a to vem prav dobro, da sva si podala roke in da sva potem še nekaj časa stala brez besede drug pred drugim. A ko sem prestopil prag, da bi odšel, je ona stopila v sobo, šla naravnost k steni ob moji postelji, kjer je visela njena slika, in je skrivaje za svojim hrbotom prinesla za menoj. Potem mi jo je molče stisnila v roke in jaz sem jo, ne da bi jo bil vsaj za hip pogledal, vtaknil v žep in odšel.

Dolgo je visela v moji sobi. Zaradi revnega okvira sem jo obesil bolj na skrito mesto. No, tam v tistem mračnem kotu je ni nihče opazil, še jaz je nisem dostikrat ogledoval in razen ob večerih, sapotnih večerih, ko sem tolikokrat mislil na dom. Ampak nekoč me je zopet obiskala mlada ženska, tej je bilo ime Marta. Nikoli ni bila opazila slike moje matere, zdaj pa je naenkrat z očmi v kotu.

"Kaj pa ta stara ženska tu?" je vprašala, potegnila iz cigarete in puhnila vanjo dim. "Povej," je rekla potem v smehu, "kdo je ta ženska?"

"Že je segla po sliki."

"To? To je moja mati," sem rekel in ji hotel vzeti sliko iz rok.

"Čakaj," je rekla ukazujoče. Tedaj je vzela iz torbice svojo sliko, izrgala materino iz okvira in ...

"Ne!" sem dejal.

"Kaj?" je zategnila.

Ta trenutek se je oglasila v meni srebrna struna, ki se je je deteknila z nevidno roko moja mati. Vztrepetal sem in kakor otrok sem se zbal belih rok dekleta, ki so oskrunile to sveto podobo. Zazdelo se mi je, da so gnusne, da so te roke mrzle.

FARMA NA PRODAJ

Hisa ima štirinajst sob; vse opremljene; hlev, svinjak; kokošnjak; 150 akrov zemlje. Vprašajte pri A. BIRK, 6145 Linden St., Ridgewood, N. Y. Tel.: HEgeman 3-8641.

in ko se je z njimi dotaknila mojih, sem jih umaknil in je natrgana materina slika padla na tla. Tedaj sem jo pobral in jo poljubil — prvokrat v mojem življenju ...

Spominjam se, da sem ostal hip nato v sobi sam in da je po stopnicah nekdo urno odhajal. Stopil sem k oknu, pretrgal Martino sliko na dvoje in jo vrget pred hišni prag. Videl sem se, da se je zdelaj pripognila in jo pobrala.

"Tako!" sem rekel.

"Tako!" je odgovorila ona spodaj. Potem je ni bilo nikoli več — hvala Bogu.

MANJ DELAVCEV OB PRI-DELOVANJU PŠENICE.

Kako je mehanizacija farme znižala število delavcev ob pridelovanju pšenice, je razvidna iz studije, izvedene od federalnega urada za poljedeljsko gospodarstvo.

Na primer, farmarji v Ford County, Kansas, obdelujejo in žanjejo pšenice s pomočjo približno 25 odstotkov tistih delavcev, kolikor so jih rabili ob koncu svetovne vojne. Dejanski podatki po uradnih preiskavah l. 1919 in zopet l. 1933 pokazujejo približno 9 ur dela za vsak akre v prvem letu in 2,3 ure v zadnjem letu.

Te številke predstavljajo delo, ki se je direktno rabilo za pšenično letino, to je za oranje, sejanje, žetev, prevoz pridelka do bližnjega elevatorja in za manipuliranje strojev na polju. Niso pa vštete ure dela za splošno vzdrževanje farme, okrobovanje konj v hlevih in splošno popraviljanje strojev.

Število delavcev se je znižalo v sled mehanizacije, vsi katere je kombinirani žetni in mlinski stroj, traktor, tovorni avtomobil in razni večji stroji za obdelovanje njiv skoraj popolnoma odpravili rabo konj in manjših poljedeljskih strojev.

Zgornji primer je precej tipičen za spremembe, ki so se izvršile v mnogih bolj suhih delih planote, kjer se največ pšenice prideluje. V vzhodnem delu velikih planot se je število delavcev znatno manj znižalo v tem 14-letnem obdobju.

OSKRBA PREDŠOL-SKEGA OTROKA

Piše Dr. John L. Rice, zdravstveni komisar mesta New York.

V splošnem rečeno, "predšolski" otrok je oni, ki je došel iz prvega detinstva, ali je še premalo, da bi polhajal solo. Poskakuje okoli, sreča svoje tovariše znotraj in izven hiše in prihaja vsak dan v neštete zagate. In ravno za to, ker ni vedno okolo predpasnika svoje matere, kot v mlajših letih, se prepogostoma ne obrača zadosti pažnje njegovevemu zdravju.

Pa ravno tokom te takozvane predšolske dobe otrokovo telo potrebuje strogo nadziranje s strani staršev, ako naj dorase v zdravo mladenišvo. Voditelji na polju zdravništva in javnega zdravstva se strinjajo v tem, da otrok med starostjo dveh in šestih let bi moral biti pod istim skrbnim nadzorom družine in skrega zdravnika kot je dojenček. — Kajti ravno v teh neznanih predšolskih letih se manjše telesne hibe morejo lažje popraviti kot v kakšnejših letih. Te hibe, ako se pustijo nepopravljene, morejo kasneje povzročiti resne težave.

Slab vid in posluš se moreje hitro popraviti ob tej starosti; obojele bezgavke in adenoidi, ako zanemarjeni, morejo kasneje imeti za posledico srčne hibe in druge nezdave razmere in jih je lažje lečiti sedaj kot kasneje, slabi mlečni zobje, ki jih zdravnik prav zlahka leči, morejo, ako zanemarjeni, povzročiti krivo rast stalnih zob.

Periodično pregledovanje družinskega zdravnika razodeva vsake take nezdave razmere, ako obstojajo; on pove, kako naj se odpomorejo. Navsvetoval bo tudi pravilno prehrano otroka in nasvet, ki ga bo dal glede splošnega vzganjanja mladega otroka, bo več kot odplačal za strošek.

Doma ste vi vodilna roka in bi morali paziti, da vaše dete ima redno gibanje črev, polno svežega zraka in solnne svetlobe, obilo spanja po noči poleg spančka vsako popoldne. Vaša skrb je, da paziti na to, da otrok ne postane žrtev kake nezgode, glavnega smrtnega vzroka za otroke predšolske dobe. Nevarne strupe, vžigalice in lonce vroče držite tam, kamor otrok ne more segati.

V prihodnjem članku bomo razpravljali o prehrani predšolskega otroka.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Znanstveni in Poučni Spisi

- AHN'S NEW AMERICAN INTERPRETER.** — Trda vez. 279 strani. Cena 1.40
Učna knjiga za Nemce in za one, ki so nemščine zmožni.
- AMERIKA IN AMERIKANCI.** Spisal Rev. J. M. Trunk. 608 strani. Trda vez. Cena 5.—
Opis posameznih držav; priseljevanje Slovencev; njihova društva in druge naravne ustanove. Bogato ilustrirano.
- ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO.** Sestavlil dr. F. J. Kern. Vezano. Cena 2.—
- BURSKA VOJSKA.** 95 strani. Cena 40
- BONTON.** 280 strani. Cena 1.50
Knjiga o lepem vedenju govorjenja in oblačenju v zasebnem življenju.
- BODOČI DRŽAVLJANI naj naroče knjižico — "How to become a citizen of the United States".**
- STATES.** V tej knjiži so vsa pojasnila in zakoni za naselence. Cena 50
- BREZPOSELNI IN PROBLEMI SKRIBSTVA ZA BREZPOSELNE.** 75 strani. Cena 35
- CERKNIŠKO JEZERO IN OKOLICA.** Spisal M. Kuhn. Trda vez. 75 strani. Cena 1.20
V knjiži je 21 slik in en zemljevid. Zgodovina in pripovedke o naravnem čudu, kakršnih je le malo na svetu.
- DENAR.** Spisal dr. Karl Englik. 236 strani. Cena 80
Denarni problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasnega. Pisatelj, ki je znan češki narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svoje delo tako, da bo služilo slehernemu kot orientacijski spis z denarjem.
- DOMAČI ZDRAVNIK.** Spisal S. Kneipp. 240 str. Trda vez. Cena 1.50 Broš. cena 1.25
Navodila slovenskega župnika, ki je zdravljal različne bolezni z navadnimi pripomočki. Opis bolezni. Slike.
- DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK.** Spisal Franjo Dolar. 8 slikami. 278 strani. Cena 1.25
- DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK.** Spisal Franjo Dolar. 278 strani. Cena trda vez. 1.50 broš. 1.25
Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.
- DO OKHIDA DO BITOLJE.** 1. del. 70 strani. Cena 70
Zanimiv potopis s slikami iz tistih krajev naše stare domovine, ki so Slovincem le malo znani.
- GOVEDOREJA.** Spisal R. Legyart. 143 strani. 8 slikami. Cena 1.50
- GOSPODINSTVO.** Spisala S. M. Purgaj. 8 slikami. 296 strani. Cena 1.20
Knjiga se odlikuje po svoji izbrani vsebini in veliki koristi, ki jo nudijo ženam in dekletom v vseh vprašanih gospodinstva.
- GOSTILNE V STARI LJUBLJANI.** 51 strani. Cena 60
Podroben opis starih ljubljanskih gostiln, s katerimi je v gotovi meri zvešana zgodovina slovenske prestolice.
- IZ TAJNOSTI PRIRODE.** 83 strani. Cena 50
Poljudni spis o naravoslovju in zvezdarnstvu.
- IZBRANI SPISI ZA MLADINO.** Spisal Franc Levstik. 220 strani. Cena 90
Levstik. 220 strani. Cena broš. 90 vez. 1.10
- JUGOSLAVIJA.** Spisal Anton Melik. Prvi in drugi del obsega 321 strani. Cena: I. Del 80 II. Del 80
Zemljepisni pregled; natančni podatki o prebivalstvu, gorah, rekah, poljedelstvu.
- KOKOŠJEREJA.** Sestavil Valentin Razinger. 64 strani. Cena trdovez 50 Broš. 35
- KRATKA SRBSKA GRAMATIKA.** 68 strani. Cena 30
- KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HRVATOV IN SRBOV.** 95 strani. Cena 30
- KNJIGA O LEPEM VEDENJU.** (Urban.) Vez. 1.25
- KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU.** 111 str. Cena 75
- KUBIČNA RAČUNICA.** Trda vez. 144 str. Cena 75
Navodila za izračunavanje okroglega, rezanega in tesanega lesa.
- LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI.** poezije. 396 str. Cena 70
- LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI.** 322 strani. Cena 70
V teh treh knjigah je zbrano vse književno delo našega velikega kritika, pesnika, pisatelja in jezikoslovca.
- LJUDSKA KUHAČICA.** najnovejša in praktična zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50
- MISTERIJ DUŠE.** Spisal dr. Franc Goesti. — 275 strani. Cena 1.—
Razprava o blaznosti in posledični pijančevanju.
- MATERIJA IN ENERGIJA.** Spisal dr. Lavo Čermelj. 8 slikami. 190 strani. Cena 1.25
Nauk o atomih, molekulah in elektronih. Poljudno pisana razprava o istovestni moderne znanosti.
- MLEKARSTVO.** Spisal Anton Pevc. 8 slikami. 168 strani. Cena 1.—
Knjiga za mlekarje in ljubitelje mlekarstva sploh.
- NAJVEČJI SPISOVNİK.** 150 strani. Cena 35
Knjiga vsebuje veliko zbirko ljubavih in šentnih pism.
- NAROD, KI IZUMIRA.** 101 strani. Cena 40
Poljuden opis najvernejšega naroda na svetu, alevogve žega in navade.
- NAŠA PRVA KNJIGA.** Spisal Pavel Mero. 80 strani. Trda vez. Cena 75
To je nekaj slovenski abecednik, sestavljen po vzorcu ameriških učnih knjig. 8 slikami. Primerno za otroke, katere hočete naučiti slovenskega pravopisa.
- NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI V PODOBI IN BESEDI.** Opisal Fran Erjavec. 224 strani. Broš. 40
- NOVA VELIKA ARABSKA SANJSKA KNJIGA.** 308 strani. Cena 1.50
To je najpopolnejša sanjska knjiga, sestavljena po najboljših arabskih in egiptovskih virih. 8 slikami.
- VELIKA SANJSKA KNJIGA.** 8 slikami. 256 strani. Cena 90
- SANJSKA KNJIGA.** 8 slikami. 100 strani. Cena 60
- OB 50-LETNICI DR. JANEZA EV. KREKA — 94 strani. Cena 25**
Napisano v spomin možu, ki je prvi med nami uspešno propagiral veliko delo jugoslovstva.
- OBRTNO KNJIGOVODSTVO.** 258 strani. Vez. 2.50
Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbo, umetno in strojno ključavničarstvo ter železovarstvo.
- ODKRITJE AMERIKE.** spisal H. MAJAR. Trije deli: 162, 141, 133 strani. Cena mehko vez. 50
Cena vezane 60
Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih.
- PRAVILA ZA OLIVO.** 142 strani. Cena 65
Nasveti in navodila, kako se je treba obnašati v družbi.
- PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE.** Spisal dr. F. Veber. 341 strani. Cena 70
Knjigo toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti z glavnimi črtami sodobne filozofije.
- RUSKI REALIZEM.** Spisal dr. Ivan Prijatelj. 413 strani. Cena 1.50
V knjiži so opisani predhodniki in idejni utemeljitelji te svojevrstne ruske struje.
- SLOVENSKA KUHAČICA.** S. M. T. Kalinšek. OSMO POMNOŽENA IZDAJA. 728 strani, lepo trdo vezana. Cena 6.—
- STANLEY V AFRIKI.** 122 strani. Cena 50
Doživelj slavnega raziskovalca, ki je prvi raziskal "črni kontinent".
- SPOMINI.** (Spisal Jože Lavčičar.) 243 strani. Cena 1.50
V tej knjiži ožja naš znani potopise župnik Lavčičar spomine na svoja brezštevilna potovanja.
- SPLOŠNI POUK, KO OBEDELOVATI IN IZBOLJŠATI POLJE, TRAVNIKE IN VRTOVE.** Cena broš. 50
- SVETO PISMO STAREGA IN NOVEGA ZAKONA.** 799 in 233 strani. Trda vez. Cena 3.—
- SLOV.-ANGLEŠKI IN ANGLEŠKO-SLOVEN-SLOVAR.** 148 strani. Cena 90
- SLOVENSKA KUHAČICA.** spisala S. M. Felicit Kalinšek. OSMO POMNOŽENA IZDAJA. — Obsega 728 strani, slike. Cena trdo vezano 6.—
- SPRETNJA KUHAČICA.** 248 strani. Vezana. Cena 1.45
V knjiži je nad šeststo najvažnejših kuharskih navodil.
- SPOL, LJUBEZEN, MATERINSTVO.** Cena ... 50
Knjižico je spisal prof. dr. Zahor ter je namenjena deklicam v starosti štirinajstih let.
- UMNI ČEBELAR.** Spisal Frank Lakmayer. 168 strani. Cena trdo vez. 80 Broš. 60
Vse podrobnosti o gojenju čebel, prehrani in o čebelnikih; slike.
- UČNA KNJIGA LAŠKEGA JEZIKA.** 147 str. Cena 60
Knjiga vsebuje tudi slovnico in kratak slovar.
- UMNI KMETOVALEC.** Spisal Franc Povše. Cena broš. 50
- UVOD V FILOZOFIJO.** Spisal dr. Franc Veber. 352 strani. Cena 1.50
- VOŠČILNA KNJIZICA.** 93 strani. Cena 50
Zbirka voščilnih listov in pesmi k godovom, novemu letu in drugim prilikam.
- VOJNA Z JUGUROTO.** 123 strani. Cena 50
- VALENTINA VODNIKA IZBRANI SPISI.** — 100 strani. Cena 30
- VALENTIN VODNIK SVOJEMU NARODU.** — 48 strani. Cena 25
V prvi knjiži so pesmi in basni, dočim ga nam je v drugi knjiži predstavil Vodnika dr. Ivan Pregelj kot pesnika, zgodovinarja, govornika, glasbenika in časnikarja.
- VODNIKOVA PRATIKA za leta 1927.** 128 str. Cena 50
Zbirka zanimivih spisov, ki so trajnega pomena.
- VODNIKI IN PREOKLI.** 128 strani. Cena 60
Knjiga je izšla v založbi Vodnikove družbe ter vsebuje življenjepis mož. ki so s svojim delom privedli slovenski narod iz tuzenstva v svobodo.
- ZNANSTVENA KNJIZNICA.** 78 strani. Cena ... 35
Zanimivosti iz ruske zgodovine in natančen opis vojaške republike zaporoških kozakov.
- ZDRAVILNA ŽELIŠČA.** 62 strani. Cena 40
V knjižici najdeš v lepem redu omenjeno vse, kar potrebuješ, da si ohraniš in popraviš svoje zdravje.
- ZGODOVINA UMETNOSTI PRI SLOVENCIH, SRBIH IN HRVATIH.** 137 strani. Cena 1.90
Znameno delo našega znanega umetnostnega zgodovinarja Josipa Mala. V knjiži je 67 krasnih slik.
- ZDRAVJE MLADIH.** 147 strani. Cena 1.30
Higijena doma in v šoli. Opis bolezni pri mladini.

KONGRESNIKI, KI SO GLASOVALI PROTI VSTOPU AMERIKE V SVETOVNO VOJNO

Leta 1917 je 11 kongresnikov glasovalo proti vstopu Združenih držav v svetovno vojno. Ti kongresniki so se te dni sestali v Washingtonu in so: sedeč od leve na desno: Lund, Knutsen, Jeannette Rankin, Norris in Johnson; stojoč: Hull, Keating, Dill, Britten, Frear in Brown.

TAKO SAMA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

60

"Ali je zaročena? Tega ne vem."
"Rekla je samo: 'Bil je nekdo drugi — in ne morem pozabiti.'"
"Ali je rekla da je bil, ali je drugi?"
"Je bil drugi. Pa to je vseeno."
"Ne, Bader, to ni vseeno," pravi gospod Weitbret s povdankom. "Pa vendar ni več. Kdo ve, kako dolgo je že temu! Ali ni razumljivo, da je imela baronesa Langenauova v dobrih časih mnogo častilcev in je bil eden med njimi, kateremu je naklonila svoje srce? Ko so se njene razmere predurale, se ji je mogoče oni odtegnil in sedaj Helga žaluje za to ljubeznijo. Nemogoče more še kaj biti, kajti, odkar je tukaj, ne dobiva pisem; to tudi sami veste."
"Ko je stanovala pri nas, tudi niso prihajala pisma."
"No, sedaj vidite, Bader. Pa ste takoj tako bupani in se bojite, česar sploh ni. Mogoče je samo v Helgini domišljiji. Borite se s to domišljijo! Postavite ji nasproti resnico. Verjemite, da vsako žensko zadene velika ljubezen, ki ji je bila prirečena, in nekega dne se bo tudi veliko Helgino prijateljstvo do vas izpremenilo v ljubezen. Mogoče je že ljubezen, samo Helga tega še ne ve. Moja žena je na Tegernskem jezeru marsikaj opazila."
Gospod Weitbret se trudi, da bi spravil Jurija iz potosti in mu vril v srce novo upanje.
"Fantu, kot ste vi, mora vsako žensko srce leteti nasproti. Z resničnim veseljem gleda gospod Weitbret visokega, stasitega fanta, čegar oči žare tako izdajalsko."
"Toda ravno ono ne, na katerem mi je največ ležalo."
"Potrpajte, dragi Bader. Še bo prišel dan; moja žena in jaz bova neopazeno storila vse, kar je mogoče."
Gospod Weitbret mu iztegne roko.
"Zanesite se na nju. Vaša sreča nama je zelo pri sreč. Upajte, da bo enkrat še vse dobro. To mi pravi srce."

Gospod Weitbret gre na vrt, da bi govoril s Helgo. Sedaj je najlepša prilika. Brez pomena je žalovati za nedosegljivim, si pravi v svojem treznem razumu. In spretno hoče pričeti.

Helga sedi preč uto, zatopljen v žalostne misli. Jurček se ji je tako smilil. Zakaj je moral tudi on priti k njej s tem neumnim vprašanjem? Tako rada ga je imela kot brata in tovariša. Ni mogla misliti življenja brez njega. Prav gotovo bi brez njega nastala velika vrzel.

Gospod Weitbret nenadoma stoji pred njo ter jo potisne na stol, s katerega je hotela skočiti, ko ga je zagledala. Weitbret si prinese drug stol, sede poleg Helge in prime njeno roko, rekoč:

"Tako je lepo! Ta večer je kot darilo."
"Da, gospod Weitbret. Tako mi je žal, da je morala milostljiva gospa zaradi glavobola tako zgodaj v posteljo. Za današnji večer je nameravala 'italjansko noč' in breskovo bovlo."

"In pri bovlji bi mogli takoj obhajati zaroko, Helga, kar bi nas neizmerno veselilo, ker je to že dolgo naša želja."

Helgo zalije temna rdečica ter zajecelja: "Ne razumem."
"Res ne?" Gospod Weitbret ji privzdigne brado ter ostro gleda v njen obraz. "Res ne? Ravno kar je nek fant pri meni jokal zaradi razbitega upanja na ljubezen. Najboljši je med vsemi, zato se mi je smilil v dno srca, Helga."

"Ne morem, gospod Weitbret. Ne zato, ker je sin delavca, kot misli. Ne, zato ne. Jurij Bader mi je ljub prijatelj in brat — toda več ...? Na to nisem mislila."

"Toda sedaj se boste s to mislijo pečali, Helga, dokler se popolnoma z njo ne sprijaznite."

Težko je njeni roki v njegovi, toda Weitbret jo drži tako trdo, kot bi s tem hotel zadušiti vsak ugovor.

"Helga, Jurij Bader je zelo dostojen, fin fant. To je najvišja hvala, ki jo morem komu dati. In biti prva velika in čista ljubezen čistega človeka je darilo, ki ga dobi znatno, katero dekle. Niti ne veste, kaj to pomeni — imeti ljubezen človeka, ki se ni vdal stoterim ljubimkovanjem in mogoče pri tem zapravljal vsako spoštovanje in razumevanje čiste žene."

"Meni je misel na možitev tako daleč," pravi Helga tiho.

"Ker ljubite drugega, Helga? Dovolite mi vprašanje: ali je ta ljubezen samo na eni strani, na vaši? Ne? Zakaj pa ta ljubezen ne dovede do zveze? Ali so zapreke prevelike?"

"Da!" pravi tiho in z muko.

"Ali vam morem pomagati, Helga?"

Helga žalostno odkima.

"Nikdo mi ne more pomagati."

Ravno tiste besede je že enkrat slišal — od Jurija; tukaj pa so prišle tako brezupno in žalostno iz ust mladega dekleta, da ga pretrese.

Previdno izprašuje dalje:

"Zakaj pa ne, Helga? Ali so kaka denarna vprašanja?"

Ne! Ali je mogoče vezan? Zaročen? Oženjen? O, poroke je mogoče ločiti."

"Ne te, ker ... Oh, o tem ne morem govoriti."

"In vendar, Helga! Olajšajte si srce, zaupajte mi!"

Kot oče ji položi roko na ramo in jo pritisne k sebi.

"Imajte v me zaupanje, Helga. Zakaj ne bi mogli priti do svoje sreče?"

Pusti ji dovolj časa za odgovor in ne sili v njo. Čuti, kako se trese. Pa saj je vedel vse. Zato je mogel svoja vprašanja po tem vravnati. Slednjič pa Helga govori, tiho v odmorih, iskajoč besede.

"Zapreke so nepremagljive. Njegova žena me je prosila, da grem iz njegovega življenja in morala sem ji dati svojo besedo. Bolna je; zato pri njegovem občutku tudi ni bilo mogoče razvezati tega zakona, četudi ga žena zelo muči. Ne ve, kje sem. Toda pozabiti ga ne morem."

Solze ji zadušijo besede.

"Ne jokajte, Helga."

In Helga joka, kot mogoče še ni nikdar jokala — za svojo izgubljeno ljubeznijo, iz hrepenenja in bojazni glede svoje bodočnosti.

Klement in Jurij — ljubljani in bratovski prijatelji, tako je bila zbegana in sama pri sebi je bila neednina, da ni vedela, kaj bi storila.

(Dalje prihodnjik.)

POLET IZ WASHINGTONA V NEW YORK

Nedavno je ameriški letalec Frank Hawk preletel 300 milj dolgo pot iz Washingtona v New York v 48 urah. Na sliki vidimo aeroplan nad New Yorkom.

Razne vesti.

MATA HARI ŠPANSKE VOJNE.

Ljudsko sodišče v Barceloni je obsodilo lepo, 25-letno vohunko na dolgoletno ječo. Je to neka Francozinja po imenu Jeanne Constance Dorgeova, ki se je pa izdajala za "grofice Danievske" ker je to nekaj imenitnejšega.

Nekoč je bila Dorgeova majhna filmska igralka in plesalka. Na zadnje se je dala po generalu Francu poslati v Katalonijo, da bi tam zanj volnila. Govori gladko pet jezikov in zdi se, da zna moške kar tako ovijati okoli svojih prstov. Toda to še ni prava posebnost te Mate Harijeve španske državljanske vojne. Zanimivejši so njeni zadnji doživljaji v preiskovalnem zaporu.

Ko so "grofice" prišli, je prišla v ječo, pa ne tako, kakor prihajajo jetniki običajno, temveč v takšju, z mnogo prtja, s svetlicami in psičkom v naročju. Ravnatelj ječalnice, vrl anarhist, je kar zijal. Meni da je še preveč zijal, kajti o-

stali jetniki so kmalu opazili, da uživa vohunka posebne prednosti. Dobivala je svoje obede iz finega restavrantu in je sedela v svoji svetlicami okrašeni celici lepo manikirana v rožnatem negležeju. To celico so jetniki imenovali "gnezdo ljubezni."

Psiček Fido ni smel ostati v celici lepe jetnice. Zanj se je zavzel anarhistični kazniški ravnatelj. Krvoločni mož seveda ni bil toliko grozovit, da bi grofici od časa do časa ne prihajal poročat, kako se Fidu godi. Kot prvi dan je poslal listek: "Fido hrepeni po vas." Torej je odšla grofica v stražarjevem spremstvu v uradno stanovanje gospoda ravnatelja, da bi tam obiskala Fida in popila nekaj čaja.

Ta idila se je morala za ravnatelja seveda slabo končati. Revolucionarno sodišče v Barceloni se je izkazalo napram vohunkin sicer dovolj galantno, in jo je obsodilo namesto na smrt, kakor je običaj, na 20 let ječe, kar ni nič v deželi, kjer se režimi neprestano spre-

njuje — toda ravnatelj se je godilo slabo, ko so zvedeli, kako je skrbel za Fida. Katalonska justica je pustila lepo Jeanno živeti, ravnatelj pa je postavila te dni k zidu in ga ustrelila.

MALOŽENSTVO V EGIPTU.

Vsakih deset let imajo v Egiptu ljudsko štetje, kar ni lahka zadeva v deželi, kjer je nešteto nepisanih ljudi in kjer ljudje tudi niso prisiljeni, da bi se javljali policiji. Velika armada uradnikov hodi v dnevnih ljudskega štetja od hiše do hiše in si beleži podatke, ki jih je overovala s lastnimi očmi.

Prvo moderno ljudsko štetje so imeli v tej deželi leta 1882, potem ko jo je zasledila Anglija. Takrat so našli 6,8 milijona duš. Drugo štetje je bilo leta 1897, do takrat je bilo prebivalstvo naraslo skoraj za 3 milijone duš, to je za okroglo 40 odstotkov, na 9,7 milijona. Od tega leta dalje so bila ljudska štetja vsakih deset let in vsako desetletje je prebivalstvo naraslo za kakšen poldrug milijon oseb. Leta 1927, so našli 14,2 milijona prebivalcev, za letošnje štetje računamo s 16 milijoni. V 55 letih se je torej prebivalstvo Egipta dvignilo od 6,8 milijona na 16 milijonov.

Zadnje ljudsko štetje je pokazalo, da je Egipt navzlic strašno nizkemu nivoju ljudskega zdravja vendarle dežela dolgoživih ljudi. Našli so že prvi dan nič manj nego 7499 oseb, ki so prekorachile starost 100 let. Pri letošnjem štetju so ugotovili nov rekord dolgega življenja. V deltski vasi Kafr Abdel Aziz, živi neka Rifatva el Saidel, o kateri pravijo, da šteje 157 let. Živi skupaj s svojo hčerjo, ki ima tudi že 107 let na plečih. Ko so o njeni starosti izrazili dvome, je izjavila kategorično, da je bila za časa Napoleonovega pohoda v Egipt že odraslo dekle. Pripovedovala je podrobnosti iz tistih dni, ki so dokazovale, da so njeni podatki resnični. Poročila se je za vlade Mohameda Alija.

Zanimive številke je dalo ljudsko štetje l. 1927 o mnogoženstvu v deželi faraonov. Splošno menimo, da je tam do 10 mnogoženstva, številke pa so povedale, da je bilo med okroglo 7 milijoni egiptskih mož 114.000, ki so imeli po dve ženi, 7000 jih je imelo po tri žene in le 891 po štiri žene. Od 14 milijonov ljudi, ki so jih takrat našli, ni znalo 10 milijonov ne brati ne pisati.

NOVA FAŠISTOVSKA PALAČA SE JE PODRLA

v kraju Sestri Levante blizu Milana. Poslopje so že gradili. Ker je ravno deževalo, se je v prazno poslopje zateklo 12 delavcev pred dežjem. V tistem

NEKAJ SPLOŠNIH POJASNIL GLEDE POTOVANJA V STARI KRAJ

Iz pisem, ki jih dobimo od rojakov, opazimo, da so se precej v nejasnosti glede potovanja. Večina onih, ki se hočejo pridružiti temu ali enemu izletu, misli, da se morajo z isto grupo tudi vrniti. To ni pravilno. Izlete se pripravi samo za tja in sicer zato, da imajo rojaki priliko potovati skupno tja in imajo s tem več zabave. Za nazaj si pa vsak sam uredi, kdaj je zanj najbolj pripravno. Vsaka karta velja za dve leti, pa se več, če je potrebno. Torej ima vsak izletnik čeli dve leti časa za ostati v domovini. Dalje ni potrebno, da bi se vrnili s istim parnikom, ampak si sam izbere parnik, s katerim se hoče vrniti. Če je pa slučajno razlika v ceni, pa seveda dobi povrnjeno ali, obratno, doplača, če izbere parnik, na katerem stane vožnja več. Zahteva se samo, da izbere parnik od iste parobrodne družbe kot je bil parnik, s katerim je potoval tja.

Ameriški državljani dobe potne liste za dve leti, nedržavljeni pa dobe potni list samo za eno leto, torej se morajo v tem času vrniti. Nedržavljeni morajo pa obenem imeti tudi povratno dovoljenje, ki se izda tudi samo za eno leto. Pa tudi ti potniki imajo priliko, da si svoje potne liste podaljšajo in ravnotako povratno dovoljenje, če imajo za to zadostne vzroke.

Vsi oni, ki so namenjeni letos potovali v stari kraj, naj si takoj rezervirajo prostore, da ne bo prepozno. Za mesec junij in julij so že skoro vsi prostori oddani.

Na parnikih, ki so debele tiskani, se vrše izleti v domovino pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

KRETANJE PARNIKOV - SHIP NEWS

4. maja:	Paris v Havre	15. maja:	Conte di Savoia v Genoa
Berengaria v Cherbourg		19. maja:	Normandie v Havre
Breiden v Bremen		20. maja:	Manhattan v Havre
Washington v Havre		21. maja:	Berengaria v Cherbourg
5. maja:	Queen Mary v Cherbourg	22. maja:	Bremen v Bremen
8. maja:	Rex v Genoa	23. maja:	Roma v Genoa
12. maja:	Aquitania v Cherbourg	25. maja:	Lafayette v Havre
14. maja:	De France v Havre	26. maja:	Queen Mary v Cherbourg
Europa v Bremen		28. maja:	Paris v Havre
		29. maja:	Rex v Genoa

lipu pa se vse skupaj podrla. Nekateri delavci so se nepoškovani rešili, druge pa je hudo poškodovalo, vendar nobeden ni smrtno nevarno ranjen. Ko so vse delavce rešili, so čez dolgo ugotovili, da pogrešajo še 4 delavce, ki so bili v zgradbi. Ti pa so najbrže mrtvi.

KO JE MEČE POŽIRAL, SE JE ZADUŠIL.

V Kraju Romanshorn je 3. aprila nastopal 60-letni artist Otmir Grolimund, ki je požiral meče in ogenj. Tistega večera je pred obilico gledalcev skušal požreti železno kljuko, s kakršno gospodinja dregajo v ogenj. Res se mu je posrečilo, da je kljuko spravil dovolj globoko v požiralnik. Toda izveči je ni mogel več, ker se je nekam zataknila. Ljudje so to opazili in nastala je velika panika in zmešnjava. Nazadnje so nesrečnega stareca prepeljali v bolnišnico, kjer pa je izdihnil, ker mu je kljuka preveč raztrgala goltanec.

BLAZNIKOVA Pratika

za leto 1937

Cena 25c

s poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street
New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Za vsa pojasnila glede potnih listov, cen in drugih podrobnosti se obrnite na

POTNIŠKI ODDELEK

"GLAS NARODA"

216 W. 18th St., New York

Posebno naj hite oni, ki nameravajo potovali meseca junija ali julija, kajti za ta dva meseca so na vseh parnikih skoro že vse kabine oddane.